

25 ביולי 2022; כ"ו בתמוז תשפ"ב

לכבוד,

עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
ירושלים

גב' תמר זנדברג
השרה להגנת הסביבה
המשרד להגנת הסביבה
ירושלים

הנדון: פנייה בנוגע לטענות אודות מינוי אורי זכי לתפקיד יו"ר מרכז הרצל

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697 (להלן: "התנועה") אנו מתכבדים לפנות אליכם, כדלקמן:

1. ביום 23.7.2022 פרסם קלמן ליבסקינד ידיעה לפיה השרה להגנת הסביבה, הגב' תמר זנדברג, הייתה מעורבת במינויו של בן-זוגה, מר אורי זכי, לתפקיד יו"ר מרכז הרצל, וזאת באמצעות ראש מטה המשרד להגנת הסביבה – אשר כיהן בתפקידו הקודם כחבר הנהלה בהסתדרות הציונית, תפקיד הטומן בחובו את הסמכות למנות את יו"ר מרכז הרצל.¹
2. נדגיש, כי דיווח זה פורסם בהמשך לפרסום מחדש נובמבר 2021, אשר במסגרתו דווח כי מר זכי מונה לתפקיד מוקדם מהצפוי, בשל הסכמות בין מפלגת מרצ – בה חבר מר זכי – לבין מפלגת יש עתיד – אשר נציגתה, הגב' טובה דורפמן, הייתה אמורה להחזיק בתפקיד עד חודש אוקטובר 2022.²
3. אולם, מהפרסום מיום 23.7.2022, עולה תמונה לפיה לא רק שמינויו של נציג מפלגת מרצ לתפקיד הוקדמה בשל הסכמות כאלה ואחרות עם מפלגת יש עתיד, אלא כי גורמים במרצ, המקורבים לשרה זנדברג, אף היו מעורבים בעצם ההחלטה למנות את מר זכי לתפקיד באופן ספציפי.
4. כך, על פי הפרסום, בעודו משמש כעובד מדינה בכיר וכראש המטה של השרה זנדברג, פעל דרור מורג – אשר כאמור, כיהן בתפקידו הקודם בתפקיד אשר אמון על מינוי יו"ר מרכז הרצל – לטובת מינויו של בן זוגה של זנדברג לתפקיד. זאת, באמצעות "המלצה" למחליפו בתפקיד, מר חגי מיורק, אשר אוחז בתפקיד באופן זמני בלבד, עד לשובו לתפקיד של מר מורג.
5. לפי הפרסומים, בחודש מאי האחרון, אושר סעיף בתקנון העמותה "הברית העולמית מרצ-יחד", שמאפשר למי שנבחר לתפקיד בכיר בהסתדרות הציונית לצאת להפסקה מתפקידו, כאשר העמותה תמנה לו ממלא מקום בהנהלת ההסתדרות הציונית, עד שישוב. כלומר, במקרה בו מר מורג יבקש לעזוב את תפקידו במשרד להגנת הסביבה, ולחזור לתפקידו בהנהלת ההסתדרות הציונית, מחליפו, מר חגי מיורק, ייאלץ לעזוב. בכך, לפי הפרסומים, תקנון העמותה מאפשר להציב בהנהלת ההסתדרות הציונית אדם שיהיה תלוי לחלוטין במר מורג.
6. כמו כן, פורסם כי מר זכי היה בין חברי העמותה שאישרו את התקנון שאפשר לבחור בחגי מיורק – אשר שלושה חודשים לאחר מכן מינה אותו לתפקיד יו"ר מרכז הרצל.

¹ כתבתו של קלמן ליבסקינד "כך מונה אורי זכי, בן זוגה של השרה זנדברג, לגיוב יוקרתי וקלמן ליבסקינד" מעריב, 23.7.2022.
² כתבתו של תומר מיכלזון "זנדברג דחפה, לפיד עשה גיסטה: כך מונה אורי זכי ליו"ר מרכז הרצל" המקום הכי חם בגיהנום, 25.11.2021.

7. משכך, התמונה העולה מפרסומים מפורטים אלו, מציינת תמונה מטרידה ביותר של ניגוד עניינים חריף, לכאורה, בין השרה זנדברג, לבין בן-זוגה, מר זכי, אשר מונה לתפקיד על ידי אדם שתפקידו בהנהלת ההסתדרות הציונית תלוי בהחלטתה או בהחלטת מקורבה, מר מורג, שכאמור בפרסומים, פעל למינויו של מר זכי.

8. נציין, די בכך לבדו על מנת להטיל על מינוי זה צל כבד של התערבות פסולה – פוליטית ואישית – במינוי לתפקיד ראשות מוסד ממלכתי חשוב, אשר נמצא בקונצנזוס הישראלי.

9. ונדגיש, תופעות מינוי המקורבים והמינויים הפוליטיים הן תופעות פסולות שיש להוקיע ולהיאבק בהן. הן פוגעות פגיעה אנושה בשלטון החוק, ובאמון הציבור בשלטון. רבות נכתב על הפסלות, המוסרית, הציבורית והחוקית של תופעות אלה, אשר מהווים הפרת אמון של ממש בין השלטון לבין הציבור אשר את האינטרס שלו הוא אמור לקדם:

"המינוי הפוליטי מהווה הפרת אמון של הרשות המבצעת כרשות ציבורית, כלפי הציבור; הוא עלול לפגוע באמון הציבור בשירות הציבורי; הוא פוגע בעקרון השוויון; הוא פוגע ברמה המקצועית של עובדי הציבור שאינם נדרשים להוכיח, במסגרת מכרז, את היותם הטובים ביותר; הוא עלול להביא לתופעה שבה הקשרים קודמים לכישורים, והפוליטיקה במובן הצר הופכת לגורם המרכזי למינוי; הוא עלול להביא לניפוח המערכת על-מנת לקלוט מיודעים, ולגרום ליצירת תפקידים חדשים שלא לצורך ולקידום מהיר של מי שרוצים ביקרו; הוא עלול להסיט את שיקולי הרשות משיקולים ענייניים; הוא עלול להביא להשחתת המוסר הציבורי... על-ידי כל אלה, פוגע המינוי הפוליטי בעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית, של תפיסתנו הערכית את מהותו של השירות הציבורי ושל האמנה החברתית שהיא בסיס הווייתנו כחברה מתוקנת" (בג"ץ 154/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 111, 123; ההדגשות אינן במקור)

10. נקודה זו נכונה אף ביתר שאת כאשר עסקין במינויים לתפקידים במוסדות הלאומיים, אשר יכולתו של הציבור לפקח עליהם ולהליך שקודם להם מוגבלת, ואשר עוסקים אמונים על עשייה לאומית אשר נמצאת בלב הקונצנזוס, וצורמת במיוחד, כאשר בין בעל התפקיד שמונה לבין הגורם הפוליטי אשר לכאורה היה מעורב במינוי באופן פסול, יש קרבה משפחתית, ואולי הקרבה המשפחתית הקרובה ביותר.

11. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל, נבקש את התייחסותכן לטענות חמורות אלה, ולרבות פרסום כל מידע אשר יכול לשפוך אור על הליך המינוי, ולמשל, מסמך ההחלטה למנות את מר זכי לתפקיד, פרוטוקולים של דיונים ושל ישיבות אשר עסקו במינוי, וכדומה. זאת, על מנת שיוכל הציבור להתרשם – באופן בלתי תלוי – מהליך המינוי האמור, אשר מעלה חשש כבד להתערבות פסולה בשל אינטרס אישי.

12. נבקש לקבל את התייחסותכן לדברים האמורים בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

אופק סלומון
רכז האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי